

2. Електронний ресурс] / Л.В. Штылева // Педагогическое образование в России. – 2011. – № 4. – Режим доступа http://journals.uspu.ru/i/inst/ped/ped15/ped_21.pdf

3. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования : [учеб. пос. для студ. пед. вузов] ; под ред. Е.С. Полат. – М. : Академия, 2003. – С. 71.

Литвиненко О.Г.

здобувач,

Київський університет імені Бориса Грінченка

СОЦІАЛЬНА АКТИВНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ: ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Обраний Україною напрям інтеграції у світовий освітній простір актуалізує проблему формування соціально активної, творчої, ініціативної особистості. Відповідаючи запитам виникає необхідність суспільства в соціально активних громадянах із стійкою особистісно-значущою позицією, вільно орієнтованих в складних соціально – економічних ситуаціях, здатних приймати рішення й досягати результату у відповідності до поставленої мети, брати на себе відповідальність за свої вчинки.

Проблема соціальної активності особистості розкривається у працях філософів (В. Андрущенко, Ю. Волков, О. Кирилюк, В. Коган, В. Мовчан, М. Вебер та інших), педагогів , психологів (А. Макаренко, В. Сухомлинський, Б. Ананьєв, К. Абульханова-Славська, О. Киричук, А. Мудрик та інші).

Соціальну активність ми розуміємо як внутрішній регулятор діяльності людини в соціумі. Зокрема, активність особистості своє найвище вираження отримує в самодіяльності як особливому виді суспільно-корисної діяльності та відзначається її ініціативністю й самодіяльністю.

Сучасні філософи активність особистості окреслюють як одну з якостей соціального суб'єкта, що включає в себе сукупність власних можливостей (особистісних здібностей, умінь, знань і навичок, спрямованість творчих прагнень на досягнення життєвої мети, потреб, інтересів тощо.) На їх думку активність виявляється в різних видах і формах індивідуальної та колективної діяльності індивіда в житті суспільства [3, с. 15].

Так, у філософському словнику термін «активність» розглядається, як поняття, що відображає характер функціонування індивідів та соціальних

груп у суспільстві. Активність пов'язана з перетворенням інтересу в фактор дії, з пізнанням, цілеполяганням та перетворенням дійсності, обумовлена діяльною природою людини, протиріччями між умовами існування та об'єктивними потребами особистості, спрямована на ліквідацію невідповідності між потребами й умовами буття суб'єкта [4].

Відтак активність можна визначити як поняття, що виражає сутність діяльності особистості й протиставляється поняттю споглядальності. Однією з найголовніших умов розвитку активності виступає взаємодія індивіда з соціумом, що проявляється у різноманітних видах діяльності, задоволенні соціальних потреб.

Західний мислитель В. Джеймс акцентує увагу на джерелах активності, завдячуючи яким особистість досягає змін у соціальному середовищі. До них філософ відносить здатність особистості до розмірковувань, вольовий аспект, емоційний фактор [1, с. 329].

З огляду на це соціальна активність особистості набуває характеристики якості в залежності від активності суб'єкта та його діяльності, що має вияв у різних формах, видах колективної діяльності життя суспільства, або індивідуальній.

Т. Мальковська визначає соціальну активність як інтегральну суспільну властивість, що характеризує стан суб'єкта в процесі взаємодії в діяльності, необхідність якої зумовлена суспільно значущими цілями [2, с. 14-21].

Отже, узагальнюючи філософські погляди вчених можемо виокремити два основні напрямки у тлумаченні поняття «активність особистості». Зокрема, представники першої концепції (загальнофілософської) розглядають феномен «активності особистості», основою якого є її традиційний розвиток, як діяльнісно – соціального суб'єкта. Тобто тандем соціуму й особистості обумовлений активною, а не пасивною діяльністю, в результаті якої відбуваються зміни.

Представники другої концепції означають «активність» як напружену, творчу, цілеспрямовану діяльність, основою якої виступають інтереси та потреби особистості.

Список використаних джерел:

1. Джеймс У. Воля к вере / Уилям Джеймс [Пер. с англ. / Сост. Л.В. Блинников, А.П. Поляков]. – М.: Республика, 1997. – 431 с.
2. Мальковская Т.Н. Воспитание социальной активности школьников и пути ее формирования // Сов. педагогика. – 1978. – № 5. – С. 14-21.
3. Філософський енциклопедичний словник / (голова редкол. В.І. Шинкарук); НАН України Інститут філософії ім. К.С. Сковороди. – К. : Абрис, 2002. – 742 с.
4. Философский словарь. – М.: Проспект, 2008. – 496 с.